

tigebe til samtlige Valg, vil vække en stor Misforståelse og tillige vil vække Misforståelse hos den Deel af Befolkningen, som hine nærmest sympathisere med, naar man tager Valgretten fra dem til Halvdeelen af disse Pladser; men naar man gjør det — og det gaaer jo baade Fleertal og Mindretal ind paa — saa forekommer det mig, at Misforståelsen vil blive større, naar man tager Valgretten fra dem med Hensyn til den større Halvdeel og kun tager dem med ved Valget af den mindre Halvdeel. Dette er, for at jeg skal gjentage det, det Besætteligste, hvorfor jeg vil ønske, at Rigsdagen vil vedtage Fleertallets Indstilling. At argumentere hertil for eller imod Faren eller Ikke-Faren ved at dele Befolkningen vil ikke føre til Noget, thi jeg antager, at enhver af de ærede Herrer, som have haft Ordet, er saa overbevist om den af dem udtalte Menings Rigtighed i dette Stykke, at enhver videre Debat derom vil være overflødig. Jeg skal derfor indskrænke mig til kun at berøre dette Punkt, forsaavidt jeg kommer til at omtale enkelte Uttringer af foregaaende ærede Talere, og navnlig den sidste ærede Talers Grunde for, at han vil stemme imod Fleertallets Indstilling. Han sagde: Var det godt, om det var anderledes; at de høiere Besattede ere dem, der tage Forlagsretten, der bringe Spørgsmaalene frem om kostbare Foretagenders Udførelse? Jeg svarer hertil, at jeg er enig med ham i, at det ikke var godt, om Udgangen dertil blev betagen dem, men jeg skal tillige hertil føie, at det i mange Tilfælde vilde være godt for de mindre Besattede, om de høiere Besattede ikke udelukkende kunde raade i saa Henseende; opstiller man dem som Fleertal, saa vilde de i mange Tilfælde gaae for vidt. Den ærede Taler veed ligesaagodt, som jeg kan sige ham det, at der er Communer, som i denne Retning i mange Henseender ere gaaede for vidt; der er Communer, som have taget Beslutning om Foretagenders Udførelse, uagtet de medførte store Udgifter, og de mindre Bemidlede have følt det saa haardt, at de ikke have kunnet indsee, at det var til samtlige Biddragdendes Lære, at man er gaaet saa vidt. Jeg indrømmer, at det vilde være til Skade, om en Commune ikke kunde faae

gode og velgjørende Indretninger; men paa den anden Side er det ogsaa nødvendigt for dem, der skulle give de mindre Bidrag, at de i Virkeligheden faae en saadan Indflydelse, at der ikke gaaes videre end nødvendigt, og det er kun det, som Fleertallet ønsker; det ønsker, at den ene Deel ikke skal kunne kaste større Udgifter over paa den anden, end denne finder rigtigt og passende. Vi maae jo her være enige om, at dersom det bliver de høiere Besattede, som skulle vælge den større Halvdeel, saa vil denne Halvdeel vilkaarlig imod den mindre Halvdeel kunne kaste uforholdsmæssige Udgifter over paa de mindre Besattede, eller for at tage de Exempler, som den ærede Indenrigsminister nævnte, vil den større Halvdeel kunne kaste saameget som muligt over paa den mindre Halvdeel af Udgifterne til Brolægning, Veie og Skolevæsenet; thi kan den ene Halvdeel gjøre det, saa kan den anden Halvdeel ogsaa gjøre det. Men jeg troer ikke, at nogen af dem kan gjøre det; thi efter vor hele communale Indretning har jo for det Første Byfogden Ret til at forhindre Udførelsen af enhver Beslutning, som han anseer for urigtig, og han kan jo undergive det til høiere Autoriteters Afgjørelse, om en Beslutning maa komme til Udførelse eller ikke. Der staar i Grundloven, at Communerne skulle have Ret til at styre deres egne Anliggender under Statens Tilsyn; dette Statens Tilsyn maa jo netop gaae ud paa at skrive ind, naar der bliver Tale om Uretferdighed paa nogen af Siderne; og det er altsaa et Vaaben, der med samme Ret kan bruges saavel mod den ene Side som mod den anden, naar de, der i Borgerrepræsentationen ere i Majoriteten, ville misbruge deres Magt. Hvad den høiere besattede Halvdeel angaaer, da kan man ikke antage, at de ere mere uegenyttige, men at de derimod ere i Besiddelse af større Rundskaaber end de mindre Besattede, og som Følge deraf bedre vilde kunne sætte deres Villie igjennem; denne Majoritet er farligere end den anden, fordi den, som sagt, har større Rundskaab til at tage en Beslutning, paa enhver mulig Maade føre den igjennem og, om det er nødvendigt, faae Statens Samtykke til at føre den igjennem. Vi maae ogsaa sige, at det er den naturlige Følge af Forholdene, at naar